

R a a d s v o o r s t e l

Raadsvergadering van : 29 juni 2021
Agendanummer : 9
Portefeuillehouder : N. Langedijk
Opsteller : A.M. Beentjes en H. Ebels
B&W-besluit datum : 1 juni 2021
Onderwerp : Toekomstvisie Museum BroekerVeiling
(48)

Gevraagde beslissing(en)

1. de toekomstvisie 'Museum BroekerVeiling – ErVAAR een traditie van innovatie in groente en tuinbouw' aan te merken als vertrekpunt voor nadere uitwerking en daarbij:
 - a. te onderzoeken onder welke condities de onderdelen uit de visie uitvoerbaar zijn;
 - b. te onderzoeken welke organisatievorm passend is;
 - c. te onderzoeken hoe invulling kan worden gegeven aan een startkapitaal voor de transitie;
 - d. tot een onderbouwd perspectief te komen voor een mogelijke gemeentelijke bijdrage passend binnen de financiële kaders van Dijk en Waard;
2. daarvoor € 50.000 beschikbaar te stellen;
3. dit bedrag ten laste van de algemene reserve te brengen;
4. € 35.000 beschikbaar te stellen uit algemene reserve ten behoeve van de uitgevoerde QuickScan financiële analyse MBV.

Preventief toezicht

- Ja,
 Nee

Inleiding

Al enige tijd wordt gesproken over een vernieuwingsslag van Museum BroekerVeiling. In het collegeprogramma 2018-2022 heeft een nader op te stellen toekomstvisie een prominente plek gekregen. Hierin is opgenomen dat Museum BroekerVeiling een icoon van de gemeente Langedijk is en verder ontwikkeld wordt naar een aantrekkelijk toeristisch hoogtepunt, met name voor toekomstige generaties en nieuwe doelgroepen. In het najaar van 2019 is door het college in overleg met de Raad van Toezicht van het museum uitgesproken om een toekomstvisie op te gaan stellen voor het Museum, waarin de relatie met haar omgeving wordt verstevigd en daardoor haar inhoudelijke en financiële basis vergroot. De gemeenteraad heeft in 2019 besloten om de toekomstvisie op te laten stellen en daar € 50.000,- voor uit te trekken.

In augustus 2020 is het traject voor de toekomstvisie Museum BroekerVeiling gestart. Na een selectieprocedure is de combinatie Studio Louter, MUST Stedenbouw, de Wolff Groep en Bureau Rekenruimte gekozen. Zij hebben samen vanuit hun aanvullende expertises de toekomstvisie opgesteld. Daarbij is nauw samengewerkt met het museum, de gemeente en andere stakeholders. Het project toekomst Museum BroekerVeiling maakt onderdeel uit van Langedijk ontwikkelt met water (LOMW) en heeft een belangrijke relatie met het project 'Behoudt en versterking Oosterdel'. De projecten Oosterdel en toekomstvisie Museum BroekerVeiling maken beide ook onderdeel uit van het overkoepelende project Grenzeloos Dijk en Waard (GDW). In maart 2021 heeft Studio Louter de conceptvisie aan het college opgeleverd (zie bijlage A). Dit concept bestaat uit de uitwerking van een toekomstbestendig scenario en een 'verkenning uitvoering'.

Toekomstvisie en verkenning uitvoering

Het document bestaat uit twee onderdelen: de inhoudelijke toekomstvisie en een verkenning voor de uitvoering. In het onderdeel visie is de 'vaarroute' voor een toekomstbestendig museum beschreven. Daarvoor is een gebalanceerde afweging gemaakt tussen drie scenario's. Het scenario 'Regionaal Museum' blijkt het beste te scoren (zie ook pagina 15 en 16 van de visie).

Dat scenario heeft drie belangrijke hoofdambities:

- **Een toegankelijk museum voor lokale inwoners in het hart van de gemeenschap.** Dat wordt bereikt door nieuwe verbindingen met de omgeving, mogelijkheden om elkaar te ontmoeten, tijdelijke tentoonstellingen voor en door gemeenschap en meer ruimte voor educatie. En dat alles met de drijvende kracht van de vele vrijwilligers.
- **Ervaring met regionale aantrekkingskracht:** 'ErVAAR de traditie van innovatie in groente en tuinbouw'. Door een vaartocht ontdekken zij op verrassende wijze hoe groentes worden verbouwd en hoe Nederland al eeuwenlang innovatief is op tuinbouwgebied en dat deze regio daar een sprekend voorbeeld van is. Het bezoek aan het museum en Oosterdel wordt nog meer dan nu één ervaring, waar op een verrassende en innovatieve wijze het verhaal verteld wordt.
- **Er worden verschillende verbindingen gelegd.** Niet alleen het museum wordt beter verbonden met de omgeving, ook het Oosterdel speelt een belangrijke rol in de verbinding van Heerhugowaard en Langedijk. Deze Groene long is niet alleen een interessant cultuur- en natuurgebied, het is ook een gebied met een verhaal dat de nieuwe gemeente Dijk en Waard gemeente identiteit geeft.

In het onderdeel 'verkenning uitvoering' is een mogelijke operationalisering van de visie beschreven. Hierin is het krachtenveld uitgelicht, is een potentieel businessmodel opgenomen en is een globale financiële verkenning gedaan. Voorgaande onderdelen zijn verwerkt in een mogelijke strategie & planning.

Quick Scan coronasteun

De visie richt zich op de middellange en lange termijn. Door de gemiste inkomsten wegens de coronapandemie heeft het museum ook op korte termijn te maken met grote (financiële) uitdagingen. Museum BroekerVeiling heeft het college gevraagd om het museum ook op korte termijn te ondersteunen, om te voorkomen dat het haar deuren moet sluiten. Op 4 mei 2021 heeft het college een besluit genomen om een extern advies op te laten stellen, vanwege die acute hulpvraag uit het steunfonds. Daarnaast biedt het advies ook aanknopingspunten om uw raad gedegen te adviseren bij het aanbieden van deze toekomstvisie (zie ook de raadsinformatiememo 'Raadsmemo Coronasteun en toekomstvisie MBV' van 4 mei 2021).

Beoogd resultaat

Een lokaal verankerd toekomstbestendig museum met regionale aantrekkingskracht waar het verhaal verteld wordt over de lange traditie van innovatie door de tuinders in het Rijk der Duizend Eilanden. Een museum waar de focus in de bedrijfsvoering ligt op het vertellen van het museale verhaal, op een manier die voldoende bezoekers trekt om een professionele organisatie draaiende te houden. Een open, modern museum waar de verhalen van toen vandaag tot leven komen.

Argumenten

1.1 Het museum BroekerVeiling draagt bij aan de identiteit en sociale cohesie van Dijk en Waard

De BroekerVeiling wordt nog meer een ontmoetingsplek, waar de bewoners van de nieuwe gemeente hun gemeenschappelijke verleden met elkaar delen en zo de sociale cohesie in Dijk en Waard versterken. Het is een belangrijk element van de identiteit: van lokale en regionale bewoners, van agrarische bedrijven uit de directe omgeving, en van de honderden vrijwilligers die zich inzetten voor het gebouw. Met de aanstaande fusie tussen de gemeenten Langedijk en Heerhugowaard, wordt het gebouw en de omgeving een essentieel onderdeel van het DNA van de nieuwe gemeente.

1.2 Het concept erVAARing heeft een breed draagvlak

Naast de gemeente en het museum zijn ondernemers, Staatsbosbeheer, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Ontwikkelingsbedrijf NHN, Veldzorg, Greenport, Loods Herbesteding Provincie Noord-Holland, Stichting Toeristische Promotie Langedijk en inwoners betrokken (zie ook kopje participatie).

1.3 De toekomstvisie past binnen de beleidskaders vanuit cultuur en erfgoed.

Het veilinggebouw is een Rijksmonument. In het monumentenbeleid is behoud van objecten, die kenmerkend zijn voor de dorpen op grond van de ontstaansgeschiedenis en de cultuurhistorie, vastgelegd. Ook het onder de aandacht brengen van cultuurhistorische erfgoed bij diverse doelgroepen is een aandachtspunt in het beleid (Uitvoeringsnota monumentenbeleid gemeente Langedijk 2011). Het doel van het cultuurhistorisch beleid is primair gericht op het leggen van een relatie tussen het huidige Langedijk en de getuigenissen van haar geschiedenis (Beleidsnota Cultuurhistorie Beleidsnota 2011 (inclusief aanvulling 2016)).

1.4 De geadviseerde structurele financiële ondersteuning is gangbaar Raadsvoorstel

Uit het benchmarkonderzoek dat is opgenomen in de visie (zie pagina 10) blijkt dat de structurele gemeentelijke bijdrage lager is dan wat gangbaar is voor dit type museum met circa 100.000 bezoekers (waarvan 75.00 betalend). Het vervolgonderzoek zal moeten uitwijzen of een dergelijke financiële koers voor Dijk en Waard een aanvaardbaar perspectief oplevert. Ter vergelijking: de gemeentelijke bijdrage aan Museum Kranenburgh, dat circa 60.000 à 70.000 bezoekers per jaar trekt, is recent (april 2021) verhoogd tot €630.000 per jaar. Daarnaast heeft de gemeente Bergen €1,6 miljoen uitgetrokken voor een eenmalig investeringskrediet, een eenmalige subsidie van € 447.000 verstrekt en schulden à €350.000 kwijtgescholden.

1.5. Met de nadere uitwerking van het onderdeel 'verkenning uitvoering' kan effectief aan de toekomst van het museum worden gebouwd passend binnen de (financiële) mogelijkheden van de gemeente Dijk en Waard

Uit de Quick Scan coronasteun (uitgevoerd door EY) blijkt dat de financiële onderbouwing van de toekomstvisie in de huidige vorm nog niet voldoende basis biedt om als gemeente financiële keuzes te maken. Met het uitwerken van het onderdeel 'verkenning uitvoering' ontstaat er meer grip op de onderdelen van het concept en de prioritering daarvan. Het betreft een verkenning onder welke condities de onderdelen uit de visie uitvoerbaar zijn, hoe dat financieel te dekken, welke organisatievorm daarbij hoort en welke additionele bijdrage van derden eventueel nodig is.

2.1 Dit bedrag wordt gebruikt om het onderdeel 'verkenning uitvoering' uit te werken

Dit budget biedt voldoende ruimte heeft om het onderdeel 'verkenning uitvoering' nader uit te werken. Daarbij is uitgegaan van een reservering van €40.000 voor de inzet van een externe adviseur. De overige €10.000 kan gebruikt worden voor algemene en/of onvoorziene kosten.

2.2 Een externe adviseur heeft ervaring met dit soort trajecten

Voor het uitwerken van het onderdeel 'verkenning uitvoering' is een specifieke combinatie van competenties nodig, zoals ervaring in de museumwereld, financiële kennis en kennis van de werking van een gemeente. De adviseur ondersteunt de gemeente én het museum. Door te kiezen voor een externe kan diegene zich onafhankelijk en volledig richten op de opdracht. Het is belangrijk dat er niet alleen een product opgeleverd wordt, maar ook dat deze persoon 'de olie in de motor' is. Hij of zij brengt partijen, personen en potentiële partners samen, inspireert deze en creëert samen met hen een gedragen strategie.

3.1 Het budget voor de toekomstvisie Museum BroekerVeiling is volledig gebruikt

Er is zorgvuldig gezocht naar ruimte binnen verschillende bestaande budgetten. Deze zijn echter niet toereikend om de kosten te dekken.

4.1 Het betrof een urgente situatie die voorgefinancierd is

Het extern advies moest in mei opgesteld worden, vanwege de acute hulpvraag uit het steunfonds en omdat het college uw raad gedegen kan adviseren bij het aanbieden van de toekomstvisie in juni. Het onderzoek is derhalve voorgefinancierd en uw raad wordt nu, achteraf, verzocht hiervoor budget vrij te maken.

Kanttekeningen

1.1 Besluitvorming over toekomst heeft alleen zin als we ook op korte termijn steunen

Het museum bevindt zich in zwaar weer. Het museum is in 2020 en 2021 op korte termijn financieel gesteund uit het coronasteunfonds. Daarmee is besluitvorming voor de lange termijn relevant gebleven.

2.1 Onderdelen in de 'verkenning uitvoering' zijn een trendbreuk ten opzichte van voorgaande jaren

In 'verkenning uitvoering' wordt een nieuwe (financiële) rolverdeling tussen het museum en de gemeente geschetst, waarbij de gemeente structureel meer gaat bijdragen aan de exploitatie van het museum. Dit is een trendbreuk ten opzichte van voorgaande jaren. Ook het verwerven van (maatschappelijk) vastgoed past niet in de trend van afstoten. Uitgangspunt voor het accommodatiebeleid van Langedijk (2018) is dat het bezit van accommodaties geen doel op zich is maar dient ertoe om maatschappelijke doelen en ontwikkelingen mogelijk te maken of te versterken. Voorstel is daarom om beide onderdelen nader te onderzoeken. Doel is een onderbouwd perspectief als het gaat over de mogelijke gemeentelijke bijdragen die passen binnen de financiële kaders van Dijk en Waard.

2.2 Het museum kan niet op korte termijn aan de slag met de uitvoering van de visie

Voor het nader uitwerken van het 'verkenning uitvoering' is meer tijd nodig. Deze route is kortgesloten met de directeur en de Raad van Toezicht van het museum.

Communicatie

Raadsvoorstel

Eind maart heeft Studio Louter het visiedocument overhandigd aan wethouder Nils Langedijk en museumdirecteur Ron Karels. Hier is via een persbericht en actieve persbenadering aandacht aan gegeven door verschillende lokale en regionale media.

Kernboodschap

Gemeente Langedijk werkt samen met Museum BroekerVeiling aan een visie voor de toekomstbestendigheid van het museum. Het veilinggebouw, de lighallen en de omgeving zijn van cultuur-historische waarde en zijn nauw verbonden met de identiteit van de dorpen. Het ontbreekt het museum aan structurele financiële inkomsten. Om het museum voor de toekomst te behouden is een langetermijnvisie nodig, naast de financiële steun op korte termijn. Bovendien vormt het museum samen met het cultuurlandschap Oosterdelgebied en omgeving het hart van de nieuwe fusiegemeente.

Juridisch

Het juridische aspect zal worden meegenomen in de nadere uitwerking. Dan wordt er gekeken naar zaken zoals de organisatiestructuur.

Participatie (Interactief werken)

In opdracht van gemeente Langedijk maakte Studio Louter de visie in afstemming met klankbordgroep, lokale partijen en bewonersgroepen. Er zijn locatiedagen gehouden, gesprekken gevoerd met ondernemers, betrokken teams binnen WLH en gesprekken met stakeholders zoals Staatsbosbeheer, Hoogheemraadschap, de Loods Herbestemming NH en Stichting Veldzorg. De plannen zijn zowel besproken tijdens een stakeholdersmiddag als tijdens een bewonersavond.

Bewonersparticipatie

De input die is opgehaald tijdens de bewonersavond vindt u in schematische weergave op p.86 van het visiedocument.

De direct-omwonenden van het museum, o.a. een aantal inwoners van het Schapenland, zijn zeer betrokken bij de plannen met betrekking tot de toekomst.

Tijdens een digitale participatieavond is een tussenstand van de toekomstvisie gepresenteerd aan de bewoners waarop zij gevraagd zijn hun eerste reactie te geven. Daarnaast is er om input gevraagd voor mogelijke gemeenschapsfuncties en tentoonstellingsontwerpen.

Diverse ideeën hebben een plek gekregen in de visie, zoals de mogelijkheid voor een muziekkapel, nog meer aandacht voor educatie en het verhaal van de scheepshelling. Daarnaast is ook gehoor gegeven aan de zorgen. Zo wordt bijvoorbeeld zo optimaal mogelijk gebruik gemaakt van het museumterrein, om overlast in de omgeving te beperken. In de bijlage van de toekomstvisie is meer uitgebreid opgenomen hoe met de inbreng en zorgen is omgegaan (vanaf p. 84 van het visiedocument).

Vervolg participatie

De participatie eindigt niet na visievorming. Na behandeling in college en raad willen museum en gemeente vervolg geven aan de participatie met bewoners, ondernemers en stakeholders.

Financiën

Voor de nadere uitwerking van het onderdeel 'verkenning uitvoering' wordt voorgesteld een externe adviseur aan te stellen. De kosten daarvoor zijn geraamd op €50.000. Uw raad wordt voorgesteld om dat bedrag ten laste van algemene reserve te brengen.

Op 4 mei 2021 heeft het college een besluit genomen om een extern advies op te laten stellen, vanwege de acute hulpvraag uit het steunfonds en omdat het college uw raad gedegen wenst te adviseren bij het aanbieden van deze toekomstvisie. Het onderzoek werd derhalve voorgefinancierd en uw raad wordt nu verzocht hier achteraf budget voor vrij te maken. Het gaat om een bedrag van € 35.000, waarvan voorgesteld wordt om dat ten laste van de algemene reserve te brengen.

Uitvoering/vervolgstappen

Na een positief besluit over het uitwerken van het onderdeel 'verkenning uitvoering' wordt het museum betrokken bij het opstellen van de uitvraag en een bestuursopdracht.

Monitoring/evaluatie

Het eerstvolgende moment dat de raden van Langedijk en Heerhugowaard worden betrokken is in ieder geval bij het conceptdocument dat volgt uit de nadere uitwerking 'verkenning uitvoering'.

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit

- A Toekomstvisie Museum BroekerVeiling – ErVAAR een traditie van innovatie in groente en tuinbouw

Burgemeester en wethouders van Langedijk,

E. Annaert
gemeentesecretaris/directeur

L.A.M. Kompier
burgemeester

R a a d s b e s l u i t

Agendanummer : 9
Onderwerp : Toekomstvisie Museum BroekerVeiling

De raad van de gemeente Langedijk;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 1 juni 2021, nummer 48;

b e s l u i t:

1. de toekomstvisie 'Museum BroekerVeiling – ErVAAR een traditie van innovatie in groente en tuinbouw' aan te merken als vertrekpunt voor nadere uitwerking en daarbij:
 - a. te onderzoeken onder welke condities de onderdelen uit de visie uitvoerbaar zijn;
 - b. te onderzoeken welke organisatievorm passend is;
 - c. te onderzoeken hoe invulling kan worden gegeven aan een startkapitaal voor de transitie;
 - d. tot een onderbouwd perspectief te komen voor een mogelijke gemeentelijke bijdrage passend binnen de financiële kaders van Dijk en Waard;
2. daarvoor € 50.000 beschikbaar te stellen;
3. dit bedrag ten laste van de algemene reserve te brengen;
4. € 35.000 beschikbaar te stellen uit algemene reserve ten behoeve van de uitgevoerde QuickScan financiële analyse MBV.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 29 juni 2021.

de raadsgriffier

de voorzitter

J.A. Vullings

L.A.M. Kompier